

INTERVENȚII ÎN PEISAJ – DE LA EVENIMENT LA EXPERIMENT / INTERVENTIONS IN LANDSCAPE – FROM EVENT TO EXPERIMENT

Cristina Iuliana ENACHE

Lect. dr. arh. / Teaching Assist. PhD Arch.

cristinaenache@yahoo.com

Rezumat

Identitatea urbană este dependentă de remodelarea peisajului urban în vederea restrukturării orașului. În acord cu tendințele dictate de societatea transformată de către noile tehnologii, noua identitate trebuie relaționată cu societatea, cu istoria urbană, cu valorile și caracterul locurilor, cu elementele de specificitate sau de potențial. Imaginea urbană, susținută de fenomenul de apropiere de către societate al spațiului pe care-l locuiește, devine marca, "brand"ul acesteia, iar continuitatea spațială devine o calitate esențială a Peisajului Urban, care trebuie înțeles, memorat, apropiat.

În abordarea intervenției este necesară înțelegerea evadării din limitele fizice ale proiectului propriu zis, a percepției la scări diferite a sitului, în legătură cu teritoriul de care aparține, a „citirii” spațiului ca sumă de temporalități diferite, ca acumulări succesive, ca spațiu identitar aparținând comunității locale, rezultat al nevoilor și interacțiunilor sociale. Construirea peisajului urban necesită un demers secvențial, dar nu segmentat, care să permită derularea evoluției urbane în paralel cu evoluția societății, astfel încât secvențele să poată fi adaptabile, transformabile în funcție de noile cerințe apărute în procesul continuu de modificare a structurilor sociale tradiționale.

În cadrul intervențiilor urbane dezvoltate în ultimele decenii, acest lucru s-a dovedit principala motivație a investitorilor și punctul de plecare al conceptorilor, realizând acest lucru prin identificarea, apoi marcarea sau potențarea caracterului regional sau local (ca reacție împotriva unor consecințe negative ale globalizării) – fie printr-un proces de restaurare sau revitalizare a patrimoniului, fie prin marcarea spațiilor sau zonelor fără identitate. S-a urmărit în toate cazurile o restabilire a coerenței spațiale urbane, construirea unui „oraș mozaic” caracterizat de succesiunea de locuri cu anumite semnificații, relaționate într-o rețea perceptibilă la nivelul peisajului urban, alcătuit prin specificitate identitatea orașului.

Cuvinte cheie: peisaj, oraș, relații, eveniment

Abstract

The urban identity depends on reshaping urban landscape following the restructuring of the city. Agreed with the trends dictated by the society transformed by the new technologies, the new identity must be linked with society, urban history, the local values and character, the specificity or potential elements. Urban image, supported by the phenomenon of appropriation by the society of the living space, becomes its „brand”, and the spatial continuity becomes an essential quality of the urban landscape, that must be understood, memorized, appropriated.

In the intervention approach is necessary to understand the escape from the physical limitations of the project itself, the perception at different scales of the site, in connection with the territory that belongs to, the „read” of space as a sum of different accumulations, as identity space belonging to the local community, a result of needs and social interactions. Building urban landscape requires a sequential approach, but not segmented, allowing urban development running parallel with the evolution of society, so the sequences can be so versatile, convertible to the new requirements arising in the ongoing process of change in traditional social structures.

In the urban interventions developed in recent decades, this has proved the main motivation of investors and the starting point of designers, achieving this by identifying, then marking or intensifying regional or local character (as a reaction to some negative consequences of globalization) - either through a process of restoration and revitalization of heritage, or by marking spaces or areas with no identity. It was intended in all cases to restore urban spatial coherence, building a „mosaic city” characterized by the sequence of places with certain meanings, related to a network perceptible at the urban landscape level.

Keywords: landscape, city, relations, event

Argument

Peisajul Urban actual este compus din dimensiuni spațiale variate - morfologice, funcționale, materiale sau imateriale, dezvoltate la diferite scări de percepție. Acestea includ peisaje specific urbane, peisaje de periferie, peisaje rurale, naturale, diferite țesuturi sau moduri de ocupare a terenurilor.

Intervenția în peisajul urban al orașului contemporan presupune analiza unei serii de cazuri, fiecare particular prin sensibilitatea sitului, prin istoria sa, prin diversitatea formelor urbane și a identităților locale. În abordarea intervenției este necesară înțelegerea evadării din limitele fizice ale proiectului propriu zis, a percepției la scări diferite a sitului (în legătură cu teritoriul de care aparține), a „citirii” spațiului ca sumă de temporalități diferite, ca acumulări succesive, ca spațiu identitar aparținând comunității locale (rezultat al nevoilor și interacțiunilor sociale).

Context. Modalități și tipuri de intervenție în peisajul urban

Intervenția la nivelul peisajului urban presupune două procese principale:

- intervenția la nivel spațial;
- intervenția la nivelul comunicării, mediatizării valorilor adăugate produsului spațial;

procese pe baza cărora se construiesc strategiile posibile de remodelare, având ca principal obiectiv identitatea urbană.

Urmărind reconfigurarea peisajului urban, pot fi identificate mai multe ipoteze bazate pe situații diferite, constituite contextual în funcție de modul de structurare pe parcursul timpului al spațiului urban, de evoluție ulterioară și de integrare în noile tendințe de remodelare urbană. Am delimitat patru tipuri de zone ce necesită intervenții în vederea (re)construirii sau reconstituirii peisajului și identității urbane:

Argument

The current Urban Landscape is made up of various spatial dimensions – morphological, functional, material or immaterial, developed at different scales of perception. These include specific urban landscapes, peripheral landscapes, rural and natural landscapes, different tissues and land use modes.

The intervention of contemporary city within the urban landscape requires the analysis of different cases – considered particularly by the sensitivity of the site, by its history, by the diversity of urban forms and local identities. In the approach of this intervention it is necessary to understand the escape from the physical limitations of the project itself, the perception of the site at different scales (related to the larger territory), the „reading” of the space as a sum of different temporalities, as successive accumulations, as identity space belonging to the local community (as result of the needs and social interactions).

Context. Methods and types of interventions within the urban landscape

The intervention at urban landscape level involves two main processes:

- *The intervention at spatial level;*
  - *The intervention at communication level, at the level of values mediatization;*
- processes which represent the foundation of possible remodelling strategies, having as main purpose the urban identity.*

Following the urban landscape reconfiguration, one can identify several hypotheses based on different situations, contextually constituted depending on the urban space structuring over time or on further development and integration in the new trends of urban design. I have defined four types of areas requiring interventions in order to (re)build or reconstruct the landscape and the urban identity:

- zone cu identitate, dar "moarte", neutilizate (centrelle istorice abandonate);
- zone cu identitate parțială, parțial destructurate ;
- zone fără identitate (periferii, noi cartiere); zone neutre
- zone cu identitate potențială (insuficientă).

Peisajul perceput în cadrul unui parcurs cumulează aspecte marcate de configurația generală a spațiului. Aceasta poate accentua sau diminua elementele care-l generează, în funcție de raporturile și dialogurile stabilite. **Accentele, punctele de reper, dominantele sunt puse în valoare sau anulate de volumetria generală, funcționalitatea sau semnificația spațiului.** Se creează o legătură strânsă între informația vizuală, informația funcțională și informația psiho-socială, care își pune amprenta asupra peisajului urban, influențând direcțiile acestuia de transformare. O strategie de intervenție asupra peisajului urban ar trebui să aibă în vedere trei aspecte:

1. reglementarea zonei – prin elaborarea unor ipoteze de dezvoltare și restructurare funcțională și volumetric-spațială – prin remodelare, construire, valorificarea existentului sau transformarea acestuia. Este necesară conceperea unui plan de intervenție și acțiune structurat pe paliere corespunzătoare diferitelor scări spațiale – ce va porni de la nivelul pietonului – scara străzii, a spațiului public și a elementului de arhitectură, scara vecinătății imediate, și va ajunge la scara zonei. Trebuie urmărită stabilirea unor relații prin identificarea rețelelor comunicaționale (fizice / virtuale) ce asigură conexiunea între elemente, perceperea și apropierea spațiului. Strategiile trebuie să țină cont de peisajul generat, de modul în care acesta va fi perceput în cadrul ariei metropolitane, dar și la scara zonei, de către locuitori sau utilizatori cotidiani sau ocazionali (turiști).

- *Areas with identity, but "death", unused (abandoned historical centres);*
- *Areas with partial identity, partially deconstructed;*
- *Areas without identity (suburbs, new neighborhoods); neutral areas;*
- *Areas with potential identity (insufficient).*

The landscape perceived in a route cumulates aspects marked by the general configuration of the space. This may increase or reduce the items that it generates, according to the established relations and dialogues. Accents and landmarks are highlighted or cancelled by the general volumetry, by the functionality or space meaning.

A visual link is being created, between the visual information, the functional information and the psycho-social information, having an impact on the urban landscape, influencing its directions of transformation.

An intervention strategy in the urban landscape should consider three main aspects:

1. the area regulation – *by developing functional and spatial restructuring hypotheses –by remodeling, construction, valorisation or transformation of the existing framework. It is necessary the design of an intervention and action plan structured on different spatial scales – that will start from the pedestrian level – street, public space and architectural object scale, through the immediate neighbourhood scale up to area scale. The strategies must take into account the generated landscape, how it will be perceived both in the metropolitan area and at local scale by residents, daily or occasional users (tourists).*

2. înțelegerea importanței și construirea unei infrastructuri sociale de calitate – o corectă analiză a zonei va stabili în primul rând structura socială a zonei studiate, precum și previziuni în ceea ce privește mobilitatea acesteia și tendințele de transformare (datorate în mare parte modelării și reconversiilor funcționale). Reglementarea va trebui să pornească de la ancheta socială, de la sesizarea de către individ și grup de indivizi a disfuncțiilor existente (la nivel local, zonal și metropolitan) – cu privire la calitatea spațiilor publice, probleme de circulație și transport în comun, sau probleme sociale. Stabilirea unei rețele fizice comunicaționale trebuie să țină cont de situarea dotărilor publice (școli, grădinițe, clinici, case de cultură) pentru relaționarea acestora și stabilirea unui traseu potențial care să le asigure accesibilitatea. Completarea țesutului cu funcțiuni sociale, publice și culturale este necesară pentru „irigarea” zonei rezidențiale în timpul zilei și pentru asigurarea unor servicii în imediata proximitate a locuințelor. Implicațiile infrastructurii asupra peisajului se fac simțite în utilizarea spațiului, în structura socială care populează zona, deci implicit în modul de percepere al acestuia.

3. valorificarea patrimoniului existent și crearea unor noi puncte de atractivitate – o identificare a elementelor arhitectonice / urbane / artistice valoroase existente în cadrul țesutului urban va conduce către necesitatea stabilirii unei ierarhii spațiale, o gradare a parcursului va produce o creștere a atractivității, atât la nivel zonal, dar și la nivel metropolitan. Construirea unei imagini puternice pe baza unui patrimoniu existent și pe baza unei restructurări ce urmărește modernizarea unui țesut depășit de actualele probleme și cerințe ale societății, presupune atragerea populației în exprimarea intenției, a administrației publice și a potențialilor investitori. Un astfel de proces presupune demararea unei serii complexe de acțiuni:

2. the understanding of the importance and the construction of a social infrastructure – a correct analysis of the zone will determine the social structure of the studied area and predictions on its transformation trends (due to functional modelling and conversions). The regulation should be based on social investigation, on notification by individuals and groups of individuals of the current dysfunctions (at local, zone or metropolitan level) regarding public space quality, circulation and public transportation problems, or social issues. Completing the tissue with social, public and cultural functions is necessary to „irrigate” the residential area during the day and to provide services in the immediate proximity of dwellings. The implications of the infrastructure on the landscape are present in the use of the space, in the social structure, in the perception of the space.

3. highlighting the existing heritage and creation of new landmarks – an identification of architectural / urban / artistic elements of the urban tissue will lead to the necessity of establishing a spatial hierarchy, a gradation of the route which will produce an increase in attractiveness, both at local and metropolitan level. Building a powerful image based on an existing heritage and on a restructuring that aims at modernizing a tissue exceeded from the current issues and requirements of society, implies encouraging the people to express their intention, engaging the public administration and the potential investors. Such a process involves a complex series of actions:

1. identificarea patrimoniului existent;
2. marcarea zonelor ce necesită / permit restructurări puternice (schimbarea funcțiunii majore, remodelarea circulațiilor / țesutului, inserarea de elemente – reper);
3. stabilirea unor trasee majore de parcurgere a spațiului, în funcție de circulațiile importante, reperele existente și/sau propuse, zone frecventate de populație, sau cu o anumită tradiție;
4. ierarhizarea pe tronsoane a zonelor propuse spre revitalizare / restructurare;
5. realizarea unor studii de fezabilitate pentru prezentarea autorităților locale;
6. atragerea potențialilor investitori, prin prezentarea beneficiilor posibile (economice – sporirea atractivității zonei – la nivel imobiliar, turistic, investițional; culturale; sociale; emoționale);
7. informarea populației prin mediatizare - site-uri de prezentare, informare și dezbateri, publicitate.

Spațiul relațional. Ipoteze de intervenție

Toate etapele trebuie înțelese în strânsă legătură cu Peisajul Urban aflat în procesul de transformare produs de trecerea în era informațională, care își pune amprenta tot mai mult asupra societății urbane. Tehnologia informațională dezvoltă aspectul comunicării fără limite, în care detaliul devine element de reper, de recognoscibilitate în lumea globală a uniformizării culturale. Astfel – reglementarea zonei va determina o restructurare necesară pentru revitalizare, dar și pentru crearea cadrului necesar de implementare de noi semnificații. Realizarea unei bune infrastructuri va asigura atractivitatea prin calitatea și complexitatea serviciilor, în timp ce valorificarea patrimoniului reprezintă demersul necesar pentru construirea unei identități în vederea conștientizării, apropiării și conțurării ca brand zonal, sau reper la nivel teritorial.

1. *identifying the existing heritage;*
2. *marking the areas that require / allow strong restructuring (major function change, roads and tissue remodelling, landmarks insertion);*
3. *designing major routes for crossing the space, based on main circulations, existing or proposed landmarks, social or traditional areas;*
4. *prioritizing the segments of the areas proposed for revitalisation / restructuring;*
5. *carrying out feasibility studies to be presented to the local authorities;*
6. *attracting potential investors by providing possible benefits (economical – increasing the attractiveness of the area – at real estate, touristic, investment, cultural, social, emotional);*
7. *public dissemination of information through media: using for instance presentation, information, debate and publicity sites.*

The relational space. Intervention hypotheses

All steps must be understood in close connection with the Urban Landscape found in a transformation process produced by entering the informational age, which leaves its mark on the urban society. The informational technology developed the aspect of communication without limits, where the detail becomes a landmark, cognoscibility element in the cultural uniformization of the global world. Therefore the area regulation will cause a necessary restructuring for revitalization and to create the new meanings implementation framework. Making a good infrastructure will ensure the attractiveness through the quality and the complexity of the services, while the heritage highlighting represents the necessary approach to build an identity (for awareness, appropriation, delimitation as regional brand or territorial landmark).

Există astfel mai multe ipoteze:

- relaționarea elementelor într-o ierarhie stabilită (fixarea unor puncte de reper-identitate între care parcursul relaționează obiecte de importanță mai mică, generând astfel o structură de tip rețea);
- realizarea unor rețele pe tipologii – rețele tematice (de ex., rețea culturală, rețea de agrement, rețea verde etc.);
- suprapunere de rețele pe grade de importanță (rețele principale, rețele secundare, rețele terțiare etc.).

În oricare din aceste ipoteze, rețeaua va fi constituită pe baza imaginilor care se constituie ca repere în peisaj, formând un colaj spațial de noduri, direcții, repere.

Realizarea unui astfel de sistem reticular urmărește asigurarea flexibilității acestuia, în vederea constituirii capacității de adaptare a țesutului diferitelor cerințe și nevoi generate de integrarea acestuia în organismul urban și de procesul continuu de transformare a societății. Nodurile rețelei vor fi generate pe de o parte de elemente existente (funcțiuni dominante, repere volumetrice, elemente simbol), pe de altă parte de remodelarea zonelor destructurate și de introducerea de noi repere și identități.

La nivelul morfologiei spațiale pot fi identificate mai multe tipologii de elemente pe baza cărora se pot construi imagini semnificative, identitare:

- elemente dominante:
  - funcționale
  - volumetrice
  - simbolice
    - puncte focale
    - fundaluri
    - țesut urban coerent
  - omogen (ex. – rezidențial)
  - variat (mixt)

Evoluția și transformarea pe parcursul timpului a țesutului urban a generat, firește, discrepanțe sau modificări în modul de utilizare al acestuia, contribuind la schimbări de amploare variabilă în generarea fluxuri-

There are several assumptions to be considered:

- *linking elements in a determined hierarchy (setting landmarks that relate between them less important objects, generating a network-like structure)*
- *realization of networks types – thematic networks (e.g. cultural network, entertainment network, green network);*
- *overlap of networks based on importance degrees (main networks, secondary networks, tertiary networks etc.).*

In any of these assumptions, the network will be constituted based on the landmark images, forming a spatial collage of nodes, directions, benchmarks.

Achieving such a reticular system aims to ensure its flexibility, in order to ensure the capacity of adaptation of the tissue to different requests and needs generated by its integration in the urban organism and by the ongoing transformation of the society. The network nodes will be generated on one side using existing elements (dominant functions, volumetric landmarks, symbol elements), and on the other side by remodelling the de-structured areas and introducing of new identities.

At the level of spatial morphology there can be identified several types of elements on which identity or meaningful images can be built:

- *dominant elements:*
  - *functional*
  - *volumetric*
  - *symbolic*
    - *focal points*
    - *backgrounds*
    - *coherent urban tissue*
  - *homogeneous (e.g. – residential)*
  - *various (mixed)*

The evolution and the transformation over the time of the urban tissue has generated discrepancies or changes in its use, contributing to modifications in generation of flows, attractiveness points and areas. On other hand,

lor, a punctelor sau zonelor de atractivitate. Pe de altă parte, funcțiunile semnificative își păstrează importanța în teritoriu, în timp ce altele – prin dezafectare – determină apariția unor “viduri” urbane, constituindu-se pe de o parte în probleme, pe de altă parte în rezerve de spațiu, propice unor intervenții urbane de regenerare a țesutului.

Impactul și consecințele intervenției în peisajul urban vor fi diferite pentru fiecare situație în parte; astfel – țesutul care nu suportă dezvoltări datorită configurației și elementelor de patrimoniu incluse va fi valorificat, inclus într-o rețea publică, într-un parcurs pietonal; zonele dezafectate constituie importante rezerve de teren, la fel ca și cele industriale poluante; nucleeele tradiționale vor trebui revitalizate, în vederea regăsirii identității pierdute, extrem de importantă în acest caz fiind accesibilitatea și conectivitatea.

Identificarea patrimoniului existent atrage după sine concentrarea asupra vecinătății imediate, generând arii de protecție care să poată fi modelate sau amenajate în scopul punerii în valoare a obiectivelor. Problema evidentă care decurge din alăturarea diferitelor tipuri de țesut, precum și din inserarea de noi programe / obiecte de arhitectură, este acela al dialogului generat. Pentru că intenția restructurării este aceea a valorificării elementelor de identitate existente, dar și a realizării de noi puncte de atractivitate urbană, există riscul de a pune în umbră, în plan secund, obiectele sau zonele de patrimoniu (prin impactul la nivelul imaginii, prin inserarea de funcțiuni incompatibile sau nepotrivite cu cadrul arhitectural existent etc.). Restructurarea trebuie să urmărească în acest sens o corectă analiză și diagnosticare a zonei, intervenind în funcție de gradele de permisivitate și de protecție. Noile inserții vor avea în vedere dialogul pe care îl vor construi la nivel funcțional, volumetric, social, fiind gândite în acord cu rețeaua în care se înscriu sau pe care o generează.

the significant functions retain their importance in the territory, while other functions – by decommissioning – determine the appearance of urban “voids” – divided in problems or space reserves, favourable to urban tissue regeneration interventions.

The impact and consequences within urban landscape will be different in each situation; thus, the tissue that does not bear developments due to its configuration and to included heritage elements, will be harnessed, included in a public network, in a pedestrian route; the abandoned areas are important reserves of land, so the polluted industrial areas; the traditional cores will be revived, in order to find their lost identity (very important in this case being the accessibility and the connectivity).

Identifying the existing heritage entails a focus on the immediate neighbourhood, creating protected areas that can be shaped or developed for harnessing the objectives. The obvious issue arising from the juxtaposition of different types of tissue, as well as from the insertion of new architectural programs / objects, is the one of the generated dialogue. Because the restructuring intention is to put to good use the existing identity elements and to create new urban attractiveness points, there is a risk of overshadowing the objects or the heritage areas (through the impact on the image, through the insertion of functions incompatible or inadequate with the existing architectural framework). The restructuring should follow a correct analysis and diagnosis of the area, intervening only based on the degrees of permissiveness or protection. The new insertions will consider the dialogue that they will be rendering at functional, volumetric, social level, being designed in accordance with the network where they integrate or which generate.

Realizarea legăturilor dintre elementele de patrimoniu și inserțiile contemporane va urmări structurarea în cadrul sistemelor propuse, identificarea fiecăruia în ierarhia spațial-urbană, justificând și la nivelul tra-seului rețeaua din care fac parte; în contextul Erei In-formației trebuie permanent avută în vedere necesi-tatea comunicării, a transmiterii informațiilor despre obiective, atât în parcurgerea fizică a spațiului, cât și într-o prezentare media sau general-informativă, cu caracter de promovare.

Pericolul anulării caracterului tradițional poate fi înlăturat printr-o analiză aprofundată, care să lege într-o relație echilibrată elementele tradiționale și cele moderne (de exemplu, unul din elementele de identitate ale Parisului a devenit în ultima perioadă și Arcul Défense, fără să fie în detrimentul elementelor tradiționale, ci întărind, alături de acestea, imaginea metropolei; el realizează un frumos dialog la nivelul axei urbane propuse cu Muzeul Luvru, obeliscul din Place de la Concorde și Arcul de Triumf). Odată stabili-tă o rețea ierarhică în care principalele obiective se relaționează în mod coerent, pot fi identificate locul, silueta și tipologia optimă de inserare a unei noi volu-metrii ce poate deveni reper în țesut.

Delimitând tipurile de spații cu un anumit potențial de intervenție, pot fi identificate anumite zone care pot fi reinterpretate, care pot primi noi identități, sau ale căror identități pierdute pot fi revalorificate. Zone-le industriale urbane abandonate pot fi restructurate - fie printr-o regândire a țesutului, fie printr-o păstrare a memoriei locului, a specificului industrial al zonei, și introducerii de noi funcțiuni într-o arhitectură specifi-ca ce poate deveni un simbol al teritoriului ocupat de acestea. Un alt tip este acela al zonelor destructurate de intervenții urbane majore, care se pot afla în două situații: fie prezintă o identitate puternică, ascunsă în spatele marilor ansambluri de blocuri, care trebuie redescoperită, marcată și mediatizată, fie sunt zone fără o valoare semnificativă, putând primi în acest caz identitatea vecinătății imediate, în momentul în care este legată într-un ansamblu coerent cu aceas-

Making connections between heritage elements and contemporary inserts will focus on structuring the ur-ban hierarchy of the proposed systems, justifying at the route level the network which they belong; in the Infor-mational Age context it should be considered the per-manent need of communication, of transmitting infor-mation about the objectives, both in the physical space covering as well as promotion media presentations.

The danger of traditional character cancelation can be removed through a deep analysis, linking in a balanced relation the traditional and modern elements (for exam-ple, Arche de la Defense has become recently one of the Paris identity elements, not at the expense of traditional elements, but rather strengthening the metropolis im-age; it creates a beautiful dialogue at urban axis level with Louvre Museum, Place de la Concorde obelisk and l'Arche de la Triomphe) Once established a hierarchical network where the main objectives relate coherently, there can be identified the place, the silhouette and the optimal typology to insert a new volumetry that can be-come landmark.

Through the delimitation of the types of spaces having intervention potential, certain areas can be identified, as they could receive new identities, or re-harness their lost identity. The abandoned urban industrial areas can be restructured – either through a rethink of the tissue, either by keeping the memory of the place, of area's in-dustrial character and by introducing new functions in a specific architecture that can become a local symbol. Another type is one of deconstructed areas through major urban interventions, found in one of two situa-tions: either having a strong identity to be rediscovered, marked and advertised, either without significant value, in this case could receive the immediate neighbourhood identity if they are coherently related. In the urban tissue there can be certain areas of transition between iden-titary spaces, or unstructured zones; these can develop new functions and constitute nodes in a network, or can

ta. În cadrul țesutului urban pot exista și anumite zone de tranziție între arii cu identități constituite, sau zone nestructurate; acestea pot dezvolta noi funcțiuni și constitui noduri în cadrul unui tip de rețea, sau pot prelua din tipologia unei zone adiacente, și asigura legătura între două sau mai multe zone diferite morfologic (devenind un fel de spațiu de articulare între acestea). (zonele dintre țesuturile de loturi tradiționale și rezidența colectivă).

Intervențiile ce pot fi realizate în astfel de cazuri își vor asuma rolul de a asigura un dialog între istoria locului și inserțiile contemporane, de a armoniza la nivel spațial configurativ și funcțional rupturile sau segregările urbane. Acestea vor putea constitui noduri în noile rețele propuse, articulații în cadrul țesutului asigurând acea calitate a peisajului care conferă coerența parcursului.

Experimente culturale și sociale în peisajul urban

Nevoia de comunicare crescândă a ultimilor decenii a determinat experimentarea de activități cu caractere diverse în peisajul urban, urmărind diferite scopuri (transmiterea de mesaje, atragerea atenției, valorificarea spațiului urban).

Au fost inițiate activități cu caracter cultural – artistic și/ sau social în vederea realizării unei comunicări între oameni și între om și spațiul construit.

Inițiativa grupului Urban Experiments¹ la Londra de a transforma scuarul catedralei St Paul într-o zonă de repaus a presupus inserarea în spațiul public a câtorva scenarii și urmărirea reacțiilor oamenilor în relație cu acestea: elemente de tip artă urbană (oglinzi), locuri de stat, peluză. Interesant a fost faptul că atractivitatea cea mai mare a fost determinată de elementele din sfera artistică experimentală, demonstrând valoarea culturală a spațiului urban.

---

¹ Grupul Urban Experiments dorește să exploreze potențialul ascuns al spațiilor urbane și să implice oamenii în modelarea orașului lor. Lucrările lor se referă la intervenții temporare în spații urbane, urban design și campanii de comunicare. <http://www.urbanexperiments.eu/>

take over from the adjacent zone typology and provide a link between two or more morphologically different areas (becoming a linking space between these) (e.g. the areas between traditional lots and collective residence). The interventions that can be achieved in such cases shall assume the role of ensuring a dialogue between the place history and the contemporary inserts, to harmonize the urban breaks and segregation at spatial configuration and functional level. These can form nodes in the new proposed networks, articulations in urban tissue, ensuring that quality to the landscape which gives spatial coherence.

Cultural and social experiments in the urban landscape

The growing communication need within recent decades has caused experimenting activities with various characteristics in the urban landscape, following different purposes (transmission of messages, getting attention, urban space enhancement).

Activities with cultural, artistic and social character were initiated, in order to achieve a communication among people and between humans and the built framework.

Urban Experiments Group initiative in London to transform St Paul Cathedral Square into a rest area implied inserting in the public space a few scenarios and observing people reactions: urban art elements (mirrors), seating places, lawn. Interesting was that the highest attractiveness was determined by elements belonging to the experimental artistic field, demonstrating the cultural value of the urban space.

St Paul's Churchyard Experiments
 Sursa / Source: <http://www.urbanexperiments.eu/>

Artistul Rafael Lozano Hemmer propune de mai mult de un deceniu experimente interactive încadrate în seria numită "Relational Architecture" – desfășurate în spațiul public, cu puternice influențe asupra peisajului urban. Influențele se manifestă nu numai asupra imaginii rezultate, ci și asupra reacțiilor umane, a relațiilor dintre oameni și cadrul construit și uneori și asupra conștiinței umane (atragera atenției asupra unor probleme de mediu).

The artist Raphael Lozano Hemmer suggest from over a decade interactive experiments frames in the "Relational Architecture" series – held in public spaces, with strong influences on the urban landscape. The influences manifests itself not only on the resulted image, but on the people reactions, on the relations between humans and architectural framework, and sometimes on the human consciousness (raising attention on environmental issues).

“Solar Equation” este o instalație artistică amplasată în spațiul public, realizată în timpul Light Festival din Melbourne. Este o simulare fidelă a soarelui – un balon sferic suspendat deasupra Federation Square, animat prin intermediul a cinci proiectoare. Ecuații matematice generează animațiile solare, simulând turbulențe, flăcări, pete solare ce pot fi observate pe suprafața soarelui. Oamenii pot influența sau selecta diferite animații folosind un iPhone, iPod sau iPad. Experimentul ridică probleme legate de mediu și încălzirea globală printr-o abordare romantică, sugerând efemeritate, mister, paradox. În același timp, proiectul este o platformă pentru exprimarea simbolismului tradițional și dezvoltarea de noi povești.²

“Solar Equation” is a public art installation from the Light Festival in Melbourne. It is a faithful simulation of the sun – a spherical balloon, pending over Federation Square, animated using five projectors. Mathematical equations generate the solar animation, simulating the turbulence, flares, sunspots that can be seen on the surface of the sun. People may influence or select different animations using an iPhone, iPod touch or iPad. The experiment arise environmental questions of global warming through a romantic approach, suggesting ephemerality, mystery and paradox. In the same time, this project is a platform of the expression of traditional symbolism and the emergence of new stories.¹

Solar Equation Experiment, by Rafael Lozano Hemmer
Sursa / Source: http://www.lozano-hemmer.com/solar_equation.php

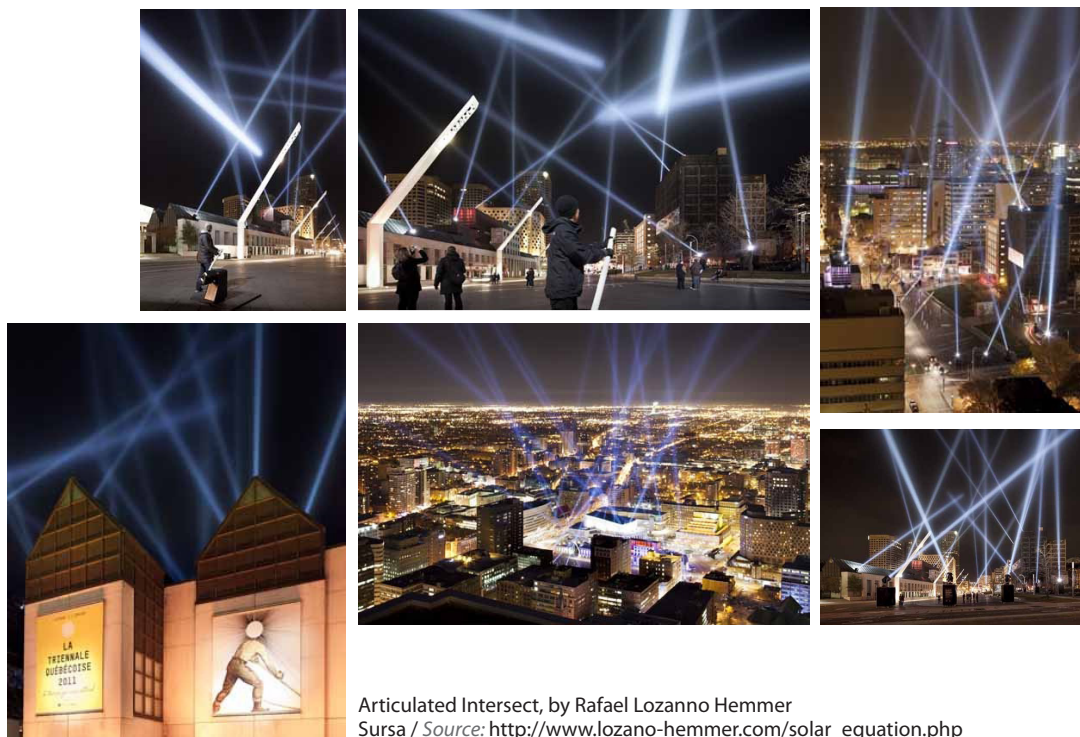
¹ Lozano-Hemmer, Raphael,
http://www.lozano-hemmer.com/solar_equation.php,
licensed under a Creative Commons Attribution

² Lozano-Hemmer, Raphael,
http://www.lozano-hemmer.com/solar_equation.php,
licensed under a Creative Commons Attribution

“Articulated Intersect” este un experiment interactiv, proiectat de Lozano – Hemmer și produs împreună cu Musée d’Art Contemporain, dorind să intervină în Place des Spectacles în Montreal. Instalația produce un joc de lumini care poate fi modificat de public folosind câteva panouri de control. Participanții pot crea structuri inspirate din lucrările lui Richard Buckminster Fuller. Menită să amplifice participarea la scară urbană, Articulated Intersect este vizibilă pe o rază de 15 km. Realizând sculpturi de lumină personalizate, proiectul caută să inducă intimitate și complicitate în desfășurarea unui eveniment artistic care nu este niciodată finalizat.³

“Articulated Intersect” is an interactive experiment designed by Lozano-Hemmer and co-produced by the Musée d’Art Contemporain, wishing to transform the Place des Spectacles in Montreal. The large-scale installation produces an interactive canopy of light that can be modified by the public using a number of lever-controllers. The participant can create an animated tetrahedron inspired by the work of Sir Richard Buckminster Fuller. Meant to amplify participation to an urban scale, Articulated Intersect is visible over a 15-km radius. Creating personalized light sculptures that segment the sky, the project seeks to create intimacy and complicity in an unfolding art event that is always far to be complete.²

Articulated Intersect, by Rafael Lozano Hemmer
 Sursa / Source: http://www.lozano-hemmer.com/solar_equation.php

3 Idem

2 Idem

Concluzii

Modalitățile de intervenție în peisajul urban sunt variate și diferă de fiecare context în parte. La nivel general, pentru o arie urbană se poate genera o schemă relațională în care fiecare nod al rețelei să prezinte caracteristicile proprii și cele ale spațiului urban din care face parte. Vizualizarea în paralel a nodurilor care alcătuiesc schema va determina caracterul general, potențialul și necesarul de intervenție. Fiecare nod va avea astfel o strânsă legătură cu rețeaua și cu restul nodurilor urbane, având rol de "link" urban – corelând la nivel de informație spațiile fizice urbane, relevând specificul și întărind identitatea zonală. Se va realiza o armonizare între structura socială, structura urbană și structura estetică și cultural – identitară, rezultatul fiind un Peisaj Urban coerent, cu valori și continuitate –benefic unei vieți urbane echilibrate. Realizând aceste relații – rupturile și segregările din spațiul urban vor fi diminuate poate până la dispariție de către cursivitatea spațială, coerența traseului și sentimentul de apropiere. Acestea vor oferi individului societății contemporane mediul fizic stabil și complex, recunoscut și identificabil de care are nevoie într-o lume a uniformizării și virtualizării.

Conclusions

The ways of intervention in the urban landscape are varied and differ according to the context. At general level, for an urban area a relational schema can be generated, where each network node presents its own characteristics and those of the global space. Viewing at the same time the nodes that make up the scheme will determine the general character, the potential and the need of intervention. Each node will have a close connection to the network and to the other urban nodes, having the role of urban "link" – correlating at informational level the physical urban spaces, revealing the specificity and strengthening the zone identity. A harmonization will be made, between the social structure, the urban structure and the aesthetical and cultural structure, thus resulting a coherent Urban Landscape, with values and continuity. By making these relations, the breaks and the segregations from the urban space can be reduced by the spatial fluency, by the route's coherence and by the feeling of appropriation. These will provide to the contemporary society individual a stable and complex physical environment, recognizable and identifiable in a world of uniformity and virtualization.

Bibliografie / Bibliography

- ENACHE, Cristina, *Peisajul urban in contextul tehnologiei informaționale. Studiu asupra implicațiilor și tendințelor noilor tehnologii in structura urbană tradițională*, teza de doctorat, octombrie 2010
- GOSPODINI, Aspa, *European cities and place-identity generators*, Discussion Papers Series, University of Thessaly Publications, Volos, 2002
- LLOP, Carlos, *Metropolitan landscapes : polycentrism , expansion, multi -peripheries and micro -peripheries. From the cliché landscape to the kaleidoscope landscape*, p.91-114 in *The Challenge of landscape in metropolitan areas*, UAB Digital Repository of Documents, 2008 - www.ddd.uab.cat
- LOZANO - HEMMER, Rafael, <http://www.lozano-hemmer.com/>, licensed under a Creative Commons Attribution
- LYNCH, Kevin, *Good City Form*, MIT Press, 1992
- LYNCH, Kevin, *L'image de la cite*, Paris:Dunod, 1976.
- MELISSINOS, Alexandre, *Cities as urban "monuments" in ECC – PAT 2001 - Forward planning: The function of cultural heritage in a changing Europe*
- NOUVELLON, Amelie, *L'influence de la forme urbaine sur les citoyens / La lisibilité de l'espace public joue t-elle un rôle pour son appropriation ? Le cas de trois places d'Orléans* - Université de Tours - AR - 24 septembre 2002
- ROZENHOLC, Anita, *Heritage in a network society in ECC – PAT 2001 - Forward planning: The function of cultural heritage in a changing Europe*
- ****Globalizare și identitate*, Secolul 21 nr.7-9/2001
- ****Les debats sur la ville 7, Fabriquer la ville aujourd'hui* – sous la direction de Francis Cuiller, ed.Confluences, Agence d'urbanisme Bordeaux metropole Aquitaine, 2008
- ****The Challenge of landscape in metropolitan areas*, UAB Digital Repository of Documents, 2008 - www.ddd.uab.cat
- ****The image and the region – Making mega-city regions visible!*, ed. by Alain Thiersten, Agnes Forster - Lars Muller Publisher, Baden, Switzerland, 2008
<http://www.urbanexperiments.eu/>